

Χρόνος και αιωνιότητα

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

[προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=86723>]

Ο Μ. Βασίλειος, ως ερμηνευτής της χριστιανικής θεωρήσεως του χρό-νου, ενώ επισημαίνει τις αντιφάσεις αυτές, μας αποκαλύπτει μια νέα προ-οπτι-κή, που οδηγεί στη δημιουργική σύνθεση και υπέρβασή τους. Τη νέα αυτή προοπτική, που δεν μπορούσε να δημιουργήσει η ελληνική φιλοσοφία ή γενικότερα η αν-θρώ-πινη σκέψη, την προσφέ-ρει σε αυτόν η Εκ-κλη-σία· η Εκ-κλη-σία όχι ως εγκόσμια κοινωνική πρα-γμα-τικότητα, αλλά ως σώμα Χρι-στού, που είναι «ο ων και ο ην και ο ερχόμενος»**[10]**· ως σώμα αυτού, που συνθέτει τις δια-στάσεις του χρό-νου και τις προσλαμβάνει ως πρόσωπο στο αιώνιο «νυν» της πα-ρουσίας του**[11]**. Μέσα στην Εκκλησία η μνήμη του πα-ρελ-θό-ντος γίνεται μνήμη εν Χριστώ. Και η ελ-πίδα του μέλ-λοντος γίνεται ελπίδα εν Χρι-στώ. Γι' αυτό και η ζωή του Χριστιανού ως μέλους της Εκκλησίας τρέ-φεται με τη μνήμη και την ελπίδα του Χριστού.

Πηγή: www.richeeramblings.com

Η Εκκλησία εισάγει μέσα στον κόσμο την αιωνιότητα και επεκτείνεται προς αυτήν. Οι θεσμοί της Εκκλησίας, παρατηρεί ο Μ. Βασίλειος, μεταφέρουν τον νου του ανθρώπου «από των παρόντων επί τα μέλλοντα». Έτσι π.χ., συνεχίζει ο ίδιος ιεράρχης, με κάθε γογγυσία και ανόρθωσή του ο πιστός μαρτυρεί εμπράκτως «ότι διά της αμαρτίας εις γην κατερρύημεν, και διά της φιλανθρωπίας του κτίσαντος ημάς εις ουρανόν ανεκλήθημεν»**[12]**. Η απλή και εκφραστική αυτή εκδήλωση της θρησκευτικής ζωής δίνει στον Μ. Βασίλειο την αφορμή να μνημονεύσει τις νέες διαστάσεις, μέσα στις οποίες εκδιπλώνεται η ζωή του πιστού. Με την αποδοχή της φιλανθρωπίας του Θεού ως δυνάμεως που ανυψώνει από τη γη στον ουρανό, διαπιστώνει ο άνθρωπος νέους ορίζοντες μέσα στον ευθύγραμμο χρόνο της ιστορίας. Το αιώνιο, ως έκφραση της αγάπης του Θεού μέσα στον κόσμο, συναντάται σταυρικά με τον ευθύγραμμο ιστορικό χρόνο.

Με τον τρόπο αυτόν η κάθε στιγμή της ιστορίας της ανθρωπότητας και του κάθε ανθρώπου προσλαμβάνει απε-ριό-ρι-στη ευρύτητα ή απεριορίστο βάθος, και προσφέρεται ως δυνα-τό-τητα κοινωνίας με το αιώνιο και υπερ-βα-τικό. Το αιώνιο προσφέρεται και γίνεται μεθεκτό μέσα στον χρόνο. Και ο χρόνος γίνεται χώ-ρος συναντήσεως με το αιώνιο· χώρος βιώσεως του ε-σχά-του. Τέλος το νόημα του χρόνου δεν ε-ξα-ντλείται σε μια φευγαλέα και μη αντιστρεπτή ροή, αλλά βρίσκεται στη δυνατότητα που παρέχει στον άνθρωπο να ενταχθεί στην αιωνιότητα. Αυτό σημαίνει ότι και το νόημα της ιστορίας για την Εκκλησία βρίσκεται στο απεριορίστο βάθος που προσφέρει στον άν-θρω-πο η κάθε στιγμή της, και όχι στις εξωτερικές ε-ναλ-λαγές που δη-μιουργούνται μέσα στη χρο-νι-κή ροή. Το μήκος του χρόνου και της ιστορίας αποκτά αξία μόνο κατά το μέτρο της αξιοποιήσεως του βά-θους τους. Και το βάθος του χρόνου και της ιστορίας προσφέρει τη μό-νη ουσιαστική δικαίωση του μήκους τους.

Ο περιορισμός του ενδιαφέροντος του ανθρώπου στον μονο-διά-στατο χρόνο οδηγεί αναπόφευκτα στη διά-ψευση και την απογοή-τευση. Η ιστορία των πολι-τι-σμών του ανθρώπου είναι ιστορία δια-ψεύ-σεων. Και ο λεγόμενος χριστια-νι-κός πολιτισμός, ως ανθρώπινη δημιουργία μέσα στον ευθύγραμμο χρόνο της ιστορίας, είναι φυσικό να υπόκειται στον νόμο της φθο-ράς και της διαψεύσεως. Εκείνο όμως που προσφέρει ο Χριστιανισμός είναι η διέξοδος από το ιστορικό αδιέ-ξο-δο· είναι η μετάβαση από την άσκοπη χρο-νι-κή ροή και πε-ρι-δί-νη-ση στην πληρότητα της θείας αγά-πης και ζω-ής. Και η προσφορά αυτή του Χριστιανισμού, που παρέχεται σε ανθρωπολογικό επίπεδο με το πρόσωπο του Χριστού, βιώνεται εμπειρικά μέσα στο σώμα του, την Εκκλησία.

Καθετί που υπάρχει μέσα στον κόσμο είναι σχετικό. Ιδιαίτερα ο σύγ-χρο-νος άνθρωπος με τα διηπειρωτικά και τα διαστημικά ταξίδια αποκτά άμεση εμπειρία της σχετικότητας των διακρίσεων και των αντιθέσεων μέσα στον χώρο και τον χρόνο, όπως αυτές π.χ. που υπάρ-χουν ανάμεσα στην ηρεμία και την κίνηση, στο βάθος και το ύψος, στο επάνω και το κάτω, στη νύκτα και την ημέρα. Ακόμα και η διάκριση μεταξύ παρελ-θόντος, παρόντος και μέλλοντος είναι κατά τον Αϊνστάιν μια επίμονη ψευδαίσθηση, γιατί όσο πιο γρήγορα μετακινείται κανείς, τόσο πιο αργά περνάει ο χρόνος: πέντε χρόνια μέσα σε ένα δια-στη-μό-πλοιο που ταξιδεύει με το 90% της ταχύτητας του φωτός (300 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο) αντι-στοι-χούν σε τριάντα έξι χρόνια στη γη. Αν το δια-στημόπλοιο επέστρεφε, οι επιβάτες του θα είχαν ταξιδέψει τριάντα ένα χρόνια στο μέλλον, αλλά θα είχαν γεράσει μόνο πέ-ντε χρόνια[13]. Το παρόν των επιβατών αυτών θα ή-ταν για τους άλλους ένα μακρινό μέλλον, που πολλοί από αυτούς δεν θα προλά-βαι-ναν να το ζήσουν. Τέλος και αυτή ακόμα η φοβερή αντίθεση ανάμεσα στη ζωή και τον

θάνατο τοποθετείται σε άλλη προοπτική.

Η ζωή, και ως βιολογικό ακόμα φαινόμενο, αποτελεί εξαίρεση μέσα στον κανόνα της χρονικής ροής. Όλοι γνωρίζουμε ότι ο χρόνος αυξάνει την εντροπία του κόσμου και οδηγεί προς την αταξία και την αποδιοργάνωση με έσχατη απόληξη τον λεγόμενο θερμικό θάνατο. Εξαίρεση στον κανόνα αυτόν αποτελεί το φαινόμενο της ζωής. Η ζωή, ενώ κινείται με τη φορά του χρόνου, υπερνικά τη νομοτέλειά του και αντιστρέφει την πορεία της εντροπίας με τη δημιουργία τάξεως μέσα στην αταξία και την έκπτωση. Παράλληλα όμως όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί υποτάσσονται στη δύναμη του χρόνου και υποκύπτουν τελικά στον βιολογικό θάνατο. Η ζωή παρουσιάζεται ως διαδικασία θανάτου. Αλλά και ο θάνατος εμφανίζεται ως απόληξη της ζωής.

[Συνεχίζεται]

[10] Αποκ. 1, 4.

[11] Βλ. Μ. Βασιλείου, *Εις Ησαΐαν* 119, PG 30, 312A.

[12] Μ. Βασιλείου, *Περί Αγίου Πνεύματος* 27, 66, PG 32, 192C.

[13] Βλ. I. Piquer el Pais, «Το παράδοξο σύμπαν του Αλβέρτου Αϊνστάιν». Εφημερίδα *Καθημερινή*, Κυριακή 22.12.2002.